

Regeringskansliet
(Näringsdepartementet)
103 33 Stockholm

Remiss: Näringsdepartementets promemoria Ett aktivitetskrav för rätt att överklaga vissa beslut om lov m.m., Boverkets rapport Begränsad skyldighet att underrätta och rätt att överklaga enligt plan- och bygglagen samt Departementspromemorian Nya steg för en effektivare plan- och bygglag Ds 2014:31

Promemorian Ett aktivitetskrav för rätt att överklaga vissa beslut om lov m.m.

Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet har inget att erinra beträffande Promemorian Ett aktivitetskrav för rätt att överklaga vissa beslut om lov m.m. avseende ändringar i 9 kap. 25 § (angående aktivitetskrav samt tidsbegränsning för yttrandet) samt 13 kap. 11 § plan- och bygglagen.

Boverkets rapport Begränsad skyldighet att underrätta och rätt att överklaga enligt plan- och bygglagen (rapport 2016:26)

Fakultetsnämnden instämmer i att en ”rågranne” inte alltid bör betraktas som sakägare, vilket tycks vara fallet enligt praxis idag. Fakultetsnämnden är generellt tveksam till att man i lagtext anger vem som inte är har rätt att överklaga, men inser att det kan vara svårt att ändra praxis i detta avseende om det inte framgår av lagtexten. Därför kan fakultetsnämnden godta den föreslagna lydelsen i 13 kap. 8a§ PBL. Det bör dock tydligt betonas i propositionen att ändringen inte på något sätt avser att i övrigt begränsa vare sig underrättelseskyldigheten eller kretsen av personer med rätt att överklaga beslut om förhandsbesked och lov enligt PBL. Som anges i rapporten måste även artikel 6 i Europakonventionen beaktas vid avgränsningen av vem som skall underrättas och som får överklaga.

I detta sammanhang vill fakultetsnämnden också påpeka att Boverket i sin rapport borde ha beaktat inte bara Europakonventionen utan även 1998 års Århuskonvention om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor. Sveriges regler och praxis för överklagande av bygglov granskades av Århuskonventionens efterlevnadskommitté (”Compliance Committee”) i

Juridiska fakultetsnämnden

ärendet ACCC/C/2013/81 (Sweden), 18 november 2016.¹ Kommittén utvecklade vilka faktorer som bör beaktas vid bedömningen av vem som skall ha rätt att överklaga. I det sammanhanget angav kommittén att det inte skulle vara förenligt med konventionen om besvärinstansen enbart beaktade avståndet mellan personen och anläggningen (i detta fall vindkraftverk) när den fastställde vem som har talerätt. Kommittén bedömde dock att den inte hade bevis nog för att anse att Sverige skulle bryta mot konventionen.

Boverkets rapport säger inget om miljöorganisationers rätt att överklaga lov. Enligt Århuskonventionen skall även miljöorganisationer ges rätt att överklaga olika tillstånd, handlingar och underlåtelse, vilket också kan inrymma lov enligt PBL. För närvarande reglerar PBL miljöorganisationers talerätt beträffande detaljplaner (13 kap. 12 och 13 §§), men anger ingenting om dessa organisationers möjlighet att överklaga lov.

Utgångspunkten skulle således vara att miljöorganisationer inte har rätt att överklaga andra beslut än detaljplaner enligt PBL. Högsta förvaltningsdomstolens har dock i en dom (HFD 2014 ref 8) avseende skogsvårdslagen slagit fast att miljöorganisationer har rätt att överklaga beslut med stöd av 22 § förvaltningslagen. En liknande bedömning kan komma att ske beträffande lov enligt PBL, och Boverket kunde ha övervägt om det skulle föranleda ett förtydligande i PBL.

Departementspromemorian Nya steg för en effektivare plan- och bygglag (Ds 2014:31) avseende ändringar i 9 kap. 41 b § plan- och bygglagen.

Fakultetsnämnden har inget att erinra över förslaget, utöver det som redan angivits beträffande Boverkets rapport.

¹ http://www.unece.org/fileadmin/DAM/env/pp/compliance/CC-56/ece_mp.pp_c.1_2017_4_e.pdf.